

TULBURĂRILE DE CREȘTERE LA COPII CU BOALĂ CRONICĂ DE RINICHI

Valeria Lozovan, Tatiana Băluțel, Angela Ciuntu

Conducător științific: Angela Ciuntu

Departamentul Pediatrie, USMF "Nicolae Testemițanu", Chișinău,
Republica Moldova

Introducere. Boala cronică de rinichi (BCR) la copii afectează profund creșterea staturală, prin perturbări ale proceselor de modelare, remodelare și dezvoltare osoasă. Aceste tulburări se manifestă adesea încă din stadiile incipiente ale bolii, necesitând o intervenție precoce pentru a preveni întârzierile de creștere. **Scop.** Scopul lucrării este analiza a principalilor factori care influențează creșterea staturală la copiii cu boală cronică de rinichi și a intervențiilor terapeutice eficiente. **Material și metode.** Cercetarea se bazează pe analiza surselor bibliografice care abordează tulburările de creștere la copiii cu BCR, publicate în bazele de date PubMed, Google Scholar, Kidney International și ghidul KDIGO 2024, în perioada 2020-2025, utilizând următoarele Cuvinte-cheie: „boală cronică de rinichi”, „tulburări de creștere”, „copii”. **Rezultate.** Studiile recente raportează că prevalența staturii mici la copiii cu BCR variază de la 30 la 50%. Conform datelor NAPRTCS, 1/3 dintre copii au prezentat o înălțime sub -1,88 SDS și doar 17% dintre copii cu BCR au prezentat un SDS > 0 al înălțimii. Factorii implicați în creșterea staturală: starea nutrițională deficitară, acidoza metabolică, tulburările mineral-osoase, dezechilibrul axei GH-IGF-1, vârsta precoce de debut, durata bolii și tipul tratamentului. KDIGO recomandă monitorizarea și inițierea tratamentului cu hormon de creștere recombinant uman la pacienții cu SDS <-2 sau viteză de creștere sub percentila 3. **Concluzii.** Tulburările de creștere la copiii cu BCR sunt frecvente și multifactoriale. Intervenția precoce și corecția dezechilibrelor metabolice susținută de terapie nutrițională, cât și diferite modalități de dializă, contribuie la o îmbunătățire semnificativă a creșterii la copiii cu BCR. **Cuvinte-cheie:** boală cronică de rinichi, copii, creștere staturală, KDIGO

GROWTH DISORDERS IN CHILDREN WITH CHRONIC KIDNEY DISEASE

Valeria Lozovan, Tatiana Băluțel, Angela Ciuntu

Scientific adviser: Angela Ciuntu

Department of Pediatrics, *Nicolae Testemițanu* University, Chișinău,
Republic of Moldova

Introduction. In children, chronic kidney disease (CKD) severely affects growth by altering bone development, bone formation, and bone remodeling. These disturbances often begin early in the disease course, emphasizing the importance of early detection and early targeted interventions for preventing growth disorders. **Objective.** The purpose of the paper is to analyze the main factors that influence height growth in children with chronic kidney disease and to highlight effective therapeutic interventions. **Material and methods.** The research is based on the analysis of bibliographic sources addressing growth disorders in children with CKD, published in the PubMed, Google Scholar, Kidney International and KDIGO 2024 databases, during the period of 2020-2025, using the following keywords: “chronic kidney disease”, “growth disorders”, “children”. **Results.** Recent studies report that the prevalence of short stature in children with CKD varies from 30 to 50%. According to North American Pediatric Renal Trials and Collaborative Studies data, 1/3 of children had a height below -1.88 SDS and only 17% of children with CKD had a height SDS > 0. Factors involved in height growth: poor nutritional status, metabolic acidosis, bone mineral disorders, GH-IGF-1 axis imbalance, early age of onset, disease duration and type of treatment. KDIGO recommends monitoring and initiating treatment with recombinant human growth hormone in patients with SDS <-2 or growth velocity below the 3rd percentile. **Conclusion.** Growth disorders in children with CKD are common and multifactorial. Early intervention and correction of metabolic imbalances supported by nutritional therapy, as well as different dialysis modalities, contribute to a significant improvement in growth in children with CKD. **Keywords:** chronic kidney disease, height growth, children, KDIGO